

वास्तुक (von वास्तु) 1) adj. auf dem Opferplatz als werthloser Abfall liegen geblieben: वसु Bṛh. P. 9, 4, 6. 9; vgl. u. वास्तव्य 1) und वास्तुक. — 2) m. n. (Hofunkraut) Melde, Chenopodium Bṛh. zu AK. 2, 4, 8, 23 nach ÇKDr. H. 1186. Suçr. 1, 72, 3. 73, 9. 228, 16 (m.). 2, 342, 20. 473, 6. Vāgbh. 6, 73. fg. Vgl. वास्तुक. — 3) f. ई eine best. Gemüsepflanze, = चिह्नी Rāṅg. im ÇKDr.

वास्तुकर्मन् n. Hausbau R. 1, 3, 15 (9 Gorr.). R. Gorr. 1, 4, 35. Varāh. Brh. S. 56, 9.

वास्तुज्ञान n. Baukunst Varāh. Brh. S. 53, 1.

वास्तुर्वै adj. die (verlassene) Stätte behauptend VS. 16, 39.

वास्तुपरीक्षा f. Untersuchung des Platzes für den Hausbau Āc. Grh. 2, 7, 1. 8, 1.

वास्तुप्रदीप m. Titel eines über Hausbau handelnden Werkes Verz. d. Oxf. H. 279, a, 47.

वास्तुयाग m. das vor dem Beginn des Baues eines Hauses veranstaltete Opfer Verz. d. Oxf. H. 103, a, 22. °विधेस्तत्त्वम् 290, a, No. 603. °तत्त्व Gild. Bibl. 463. 479.

वास्तुविद्यै (vom folgenden) adj. die Baukunst betreffend u. s. w. gaṇa śṛṅganaḍi zu P. 4, 3, 73.

वास्तुविद्या f. Baukunst gaṇa śṛṅganaḍi zu P. 4, 3, 73. MBh. 1, 2029. Varāh. Brh. S. 2, S. 7, Z. 1. Verz. d. Cambr. H. 34. fgg. Weber, Kṛṣṇaḡ. 266. Verz. d. Oxf. H. 217, a, 12.

वास्तुविधान n. Hausbau Ragh. 16, 39.

वास्तुविधि m. dass., Titel eines Werkes Mack. Coll. 1, 133.

वास्तुव्याख्यान n. Titel eines Werkes über Hausbau ebend.

वास्तुशास्त्र n. desgl. Verz. d. Oxf. H. 279, a, 43. 341, a, 40. fg. Ind. St. 1, 467, 3. Mack. Coll. I, 132.

वास्तुसंयक्त m. desgl. Mack. Coll. I, 133.

वास्तुमनस्कुमार desgl. ebend.

वास्तुक adj. was auf dem Platze bleibt, Ueberrest At. Br. 3, 11. Rudra sagt: मम वै वास्तुकम् 34. 5, 14. — Vgl. वास्तुक 1).

वास्तूक m. n. = वास्तुक 2) Uśval. zu Unādis. 4, 41. AK. 2, 4, 8, 23. Trik. 2, 4, 30. Suçr. 1, 220, 12. 20. 2, 48, 9. Dhūrtas. 79, 14. — Vgl. अस्त्र°, अरण्य°, चुक्र°.

वास्तेय (von वास्ति) adj. (f. ई) in der Blase befindlich P. 4, 3, 56. AV. 11, 8, 28. उदक im Weltei Kūānd. Up. 3, 19, 2. blasenähnlich P. 5, 3, 101.

वास्तोष्पति (वास्तोस्, gen. von वास्तु, + पति) m. der Genius der Hofstatt Naigh. 5, 4. Nir. 10, 16. RV. 5, 41, 8. 7, 34, 1. fgg. 53, 1. 8, 17, 14. 10, 61, 7. AV. 6, 73, 3. Pār. Grh. 3, 4. M. 3, 89 (fälschlich वास्तोस्पति und वास्तोः पति geschrieben). Verz. d. Oxf. H. 43, a, N. 2. Bṛh. P. 10, 30, 54 (pl.) auf Rudra bezogen (vgl. वास्तव्य 1) TS. 3, 4, 10, 3. unter den Namen Indra's AK. 1, 1, 1, 38. H. 172. Halā. 1, 52.

वास्तोष्पतीय adj. dem Vāstoshpati gehörig u. s. w. P. 4, 2, 32. TS. 3, 4, 10, 3. कर्मन् Çāṅkh. Grh. 3, 4. Çr. 2, 16, 1. Kauç. 8.

वास्तोष्पत्य adj. dass. P. 4, 2, 32. Kauç. 120. Anukr. zu AV. 5, 9.

वास्त्र (von वस्त्र) adj. mit Zeug überzogen: रथ P. 4, 2, 10. Schol. AK. 2, 8, 2, 22. H. 734.

वास्त्रं ved. adj. von वास्तु P. 6, 4, 175.

वास्तव्य desgl. ebend.

1. वास्य adj. in der Stelle ईशा वास्यमिदं सर्वम् Içop. 1 nach Çāṅk. = आच्छादनीय gehüllt werdend (also von 3. वसु). — Vgl. प्रथम°.

2. वास्य (vom. caus. von 3. वसु) adj. anzusiedeln: तेषु च यथानुव्रपे वर्षा विप्रादयो वास्याः (= निवासनीयाः Comm.) Varāh. Brh. S. 53, 69. — Vgl. 1. अमा° und वन°.

3. वास्य = वासी Azt Nilak. zu MBh. 1, 4605. 5, 5250.

वास्त्र m. Tag Trik. 1, 1, 103. — Vgl. 1. वस्त्र und वाष्प.

वास्त्रा s. u. वाष्प.

वाःसदन n. = वारासन Wasserbehälter Trik. 2, 9, 7. Hār. 214.

1. वाह्, वाहे dat. nach Śā. der Fahrende: एष स्तोमौ मूक उग्राय वाहे धुरीश्वत्या अघायि RV. 7, 24, 5. Wir erklären das Wort lieber als dat. inf. von 1. वह् mit metrischer Dehnung und der beim infln. häufigen Attraction: um den Gewaltigen zu fahren. Ueber das nom. ag.

वाह् s. u. 2. वह्.

2. वाह्, वाहते Dhātup. 16, 44 (प्रयत्ने). partic. वाहित (verschieden von वाह d. i. वाह) P. 7, 2, 18. Schol.

— प्र drängen, drücken: प्रवाहस्व wird einer Kreissenden zugerufen Suçr. 1, 368, 13. प्रवाहेयाः शनैः शनैः 14. प्रवाहमाण 2, 47, 4. 58, 10. 440, 15. Hierher प्रवाहिका (s. u. प्रवाहक). — caus. act. dass. Suçr. 2, 187, 7. 241, 8.

वाह् (von 1. वह्) 1) adj. (f. आ) ziehend u. s. w.; tragend: हेमरत्नादिभार° Kathās. 51, 213. शिविका° Bṛh. P. 5, 10, 1. fliegend: नदीमुभयतोवाहम् 6, 3, 8. sich unterziehend, sich hingehend: धर्म° MBh. 13, 7398. — 2) m. a) Zugthier, Reitthier, Vehikel überh. RV. 4, 37, 4. 8. AV. 6, 102, 1. Kāthop. 1, 26. वाहान पीडयेत् Kṛṣṇisaṃg. 7, 9. fgg. क्षत्रियस्यैष वाहः MBh. 3, 13190. यो वाहान्कुरुते मुनीन् 5, 463. इन्द्रस्य वाजिनो वाहा हस्तिनो ऽथ रथास्तथा 456. Spr. 1370. यानं °विपुक्तम् Varāh. Brh. S. 46, 60. Bṛh. P. 8, 10, 25. 9, 13, 21. महेन्द्र° 2, 7, 25. 6, 11, 10. 12. Pferd AK. 2, 8, 2, 12. H. 1233. an. 2, 602. Med. h. 9. Halā. 2, 281. MBh. 1, 6484. 2, 2086. 3, 943. 2535. 12003. 15609. 15727. 4, 1648. 10, 2. 12, 6041. 13, 3505. Hariv. 5489. Ragh. 4, 56. 5, 73. 14, 52. Kathās. 59, 121. 67, 24 (°विद्यारहस्यविद्). 75, 92. Rāṅg-Tar. 6, 251. Prab. 79, 8. Bṛh. P. 1, 10, 35. 14, 13. 7, 10, 65. 8, 10, 40. Stier H. an. Med. Kumāras. 7, 49. Wagen: अथयुक्तमिव वाहम् Çvetāçv. Up. 2, 9. MBh. 1, 3680. 3, 698. 11903. 15, 905. Bṛh. P. 6, 8, 1. Am Ende eines adj. comp. (f. आ) — zum Vehikel habend: वृषभ° reitend auf MBh. 13, 891. Hariv. 10682. सिंहवाहा 9428. हेम° Bṛh. P. 7, 3, 24. गरुड°, श्मारि° 8, 10, 55. सिंह° 11, 14. विमान° fahrend in Hariv. 8386. — b) Wind Med. Çāṅkar. im ÇKDr. — c) ein best. Hohlmaass AK. 2, 9, 89. H. an. Med. = Droṇi Çāṅg. Saṃh. 1, 1, 21. = 4 Bhāra Bhā. zu AK. = 10 Kumbha Svāmīn zu AK. nach ÇKDr. — d) bildliche Bez. des Veda Kūvalaj. 103, b, 4. — e) nom. act. das Ziehen: °संपीडिता धुर्याः MBh. 12, 9384. das Fahren, Reiten Spr. 3812. Kull. zu M. 4, 172. Kathās. 62, 157. das Tragen: अतिभार° Hit. 81, 12 (v. l. वाहन). Strömung: गङ्गायमुनयोर्वह्नि Kathās. 93, 81. चन्दनसंक्ष्ववाहनिर्कार 90, 88. — Vgl. अग्नि°, अज्ञ°, अम्बु° (Wolke auch Rāṅg-Tar. 2, 149. Daçak. 94, 18. Bṛh. P. 2, 1, 34). अश्व°, अश्म°, इन्द्र°, उद°, गन्ध°, जल°, जले°, नौ°, पत्र°, पयो°, पीलु°, पुरुष°, पू-